

UDRŽATEĽNÉ MESTÁ V KONTEXTE ZMENY KLÍMY

ANOTÁCIE

Peter Ďurček
Štátny tajomník MDV SR

Norbert Kurilla
Štátny tajomník MŽP SR

Juraj Droba
Predseda BSK

Otváracie príhovory štátnych tajomníkov rezortov a predsedu Bratislavského samosprávneho kraja

Elena Szolgayová, generálna riaditeľka sekcie bytovej politiky a mestského rozvoja, Ministerstvo dopravy a výstavby SR

Medzinárodné súvislosti urbánneho rozvoja

Vo svojom príspevku sa zamerá na globálne a európske procesy, vďaka ktorým sa formujú názory na udržateľný integrovaný rozvoj.

Erika Horanská je architektka, vedúca oddelenia mestského rozvoja, sekcia bytovej politiky a mestského rozvoja, Ministerstvo dopravy a výstavby SR.

Koncepcia mestského rozvoja – prezentácia pokroku

Na konferencii predstaví obsah materiálu Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, ktorý v januári 2018 prijala vláda SR. Bude informovať o pokroku, ktorý sa pri implementácii koncepcie dosiahol ako aj o ďalších postupných krokoch.

Richard Száraz je absolvent Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej Univerzity v Nitre v odbore verejná správa a regionálny rozvoj. Počas štúdia sa zúčastnil letnej školy pod vedením Katedry verejnej správy, spolupracoval s MAS Dolná Nitra, absolvoval stáž na Odbore stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov Bratislavského samosprávneho kraja. Pracuje na pozícii národného kontaktného bodu pre Operačný program URBACT.

Ako môže slovenským mestám pomôcť URBACT?

Operačný program URBACT je program európskej územnej spolupráce, ktorý už 15 rokov podporuje udržateľný a integrovaný rozvoj v mestách po celej Európe. Zapojením sa do operačného programu môžu mestá získať cennú skúsenosť z európskeho prostredia a získať podnety pre riešenie vlastných problémov. Zamestnanci miestnych samospráv a organizácií zriadených mestom získajú užitočné vedomosti, ktoré sa v praxi osvedčili.

Ondřej Dostál je špecialista strategického plánovania na Magistrátu mesta Ostravy. Je koordinátorom projektu fajnOVA (Strategický plán rozvoje mesta Ostravy 2017 – 2023), do jehož tvorby sa podařilo zapojiť 20 tisíc obyvateľ. Byl manažerem projektu In Focus v rámci evropské sítě Urbact, který se věnoval lákání talentovaných lidí do Ostravy.

fajnOVA Ostrava a zapojení města do sítě URBACT

Na konferencii predstaví fajnOVou prípravu a realizaci strategického plánu a prínosy zapojení do mezinárodných projektů pro město.

Štefan Lančarič je krajinný architekt. Pôsobí ako projektový manažér, Sprostredkovateľský orgán pre IROP, Mesto Nitra.

Skúsenosti mesta Nitra s Operačným programom URBACT

Na príklade projektu USEAct poukázať na možnosti výmeny skúseností na medzinárodnej úrovni, ako i rozvoj spolupráce na miestnej úrovni. Tvorba lokálneho akčného plánu a práca v Miestnej podpornej skupine. Predstavenie výsledkov projektu a parciálnych odborných výstupov na miestnej úrovni.

Magda Ďurdíková je architektka, urbanistka, v súčasnosti pracuje na Magistráte mesta BA, dlhodobo sa venuje problematike nevyužívaných území v mestách a vo voľnej krajine.

Milan Hodas je ekológ, špecialista na krajinné plánovanie, v súčasnosti pracuje na Slovenskej agentúre životného prostredia v Žiline, dlhodobo sa venuje problematike degradovaných ekosystémov.

Dva pohľady na brownfieldy v Bratislave – degradovaný ekosystém/územný potenciál

V prvej časti príspevku bude uvedená metodika inventarizácie BF, pohľad na mieru znečistenia, vzťah k hodnotným prírodným prvkom, v nadväznosti na tvorbu registra bude podrobnejšie vysvetlená úloha mapovania BF vo vzťahu k územnému plánovaniu, budú uvedené nové urbanistické pojmy a ďalšie kroky – prípadové štúdie BF.

Tamara Slobodová je absolventka Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v odbore regionálna geografia, rozvoj regiónov a európska integrácia. V súčasnosti pôsobí na Ministerstve dopravy a výstavby SR, na odbore územného plánovania.

Medzinárodná expertná pracovná skupina pre klimatické zmeny so zameraním na sídelné prostredie

Pracovná skupina má 8 stálych členov z krajín EÚ a európskych inštitúcií a svojimi aktivitami sa zameriava na prepojenia medzi adaptáciou na zmenu klímy, mitigáciou a existujúcimi stratégiami, politikami či nariadeniami s dôrazom na sídelné prostredie. Prostredníctvom jedného zo svojich výstupov sa pracovná skupina zapojila do verejného konzultačného procesu hodnotenia Európskej adaptačnej stratégie pod záštitou Európskej komisie Generálneho riaditeľstva pre opatrenia v oblasti klímy a v súčasnosti spolupracuje na procese revízie dokumentu Územná agenda 2020.

Angelika Tamášová vyštudovala environmentálne plánovanie a manažment na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Od roku 2015 pôsobí na Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky, zastrešuje problematiku adaptácie na zmenu klímy na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni, koordinuje prácu pracovnej skupiny pre adaptáciu, proces tvorby aktualizovanej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy a prípravu národného akčného plánu adaptácie.

Aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Príspevok je venovaný pilierom adaptácie na medzinárodnej, európskej a národnej úrovni. Poskytuje informácie o procese tvorby aktualizovanej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy a detailnejšie sa zaoberá problematikou adaptácie regiónov, miest a obcí na zmenu klímy. Jedným z cieľov aktualizovanej stratégie je posilnenie premietnutia problematiky adaptácie na vertikálnej úrovni riadenia a posilnenie adaptačného procesu na regionálnej a lokálnej úrovni.

Richard Filčák je vedúci Prognostického ústavu Slovenskej akadémie vied a samostatný výskumný pracovník. Vo svojich výskumoch sa dlhodobo venuje sociálnym a ekonomickým aspektom spojeným so zmenou klímy, mitigačnými a adaptačnými opatreniami, ako aj problematike chudoby a životného prostredia, environmentálnej spravodlivosti a rozvojovým stratégiám zameraným na sociálno-ekonomické aspekty ochrany životného prostredia. Ako externý konzultant spolupracoval so Svetovou bankou, Environmentálnym programom OSN (UNEP), Rozvojovým programom OSN (UNDP), Európskou komisiou a rôznymi mimovládnyimi organizáciami.

Akčný plán implementácie NAS – východiská

Príprava národného akčného plánu adaptácie ako implementačného dokumentu Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (NAS SR) je definovaná ako jedna z úloh vyplývajúcich z prípravy predmetnej stratégie. Akčný plán NAS SR poskytne rámec pre zabezpečenie implementácie a financovania identifikovaných prioritných opatrení v oblasti adaptácie Slovenskej republiky. V prezentácii sa zameriame na výstupy kvantitatívnych a kvalitatívnych analýz a technické východiská pre prípravu Akčného plánu, ako aj na identifikované možnosti podpory implementácie opatrení, so zameraním na sídelné prostredie a verejnú politiku.

Michal Schvalb je vzdelaním politológ, získal za viac ako 10 rokov praxe v Karpatskom rozvojom inštitúte expertízu v oblasti regionálneho rozvoja a jeho spravovania. Analytické, strategické a metodické zručnosti aplikuje v súčasnosti najmä vo sfére hodnotenia zraniteľnosti území na vplyvy zmeny klímy, príprave a implementácii lokálnych adaptačných stratégií a príprave podkladov pre zvyšovanie informovanosti a participácie verejnosti a subjektov verejnej správy na riešeníach v tejto téme.

Metodologický prístup hodnotenia zraniteľnosti a prípravy klimatických adaptačných mestských stratégií

Príspevok načrtáva filozofiu Karpatského rozvojového inštitútu v prístupe k adaptácii na vplyvy zmeny klímy v mestách. V skrátenej podobe približuje aspekty komplexného adaptačného procesu – hodnotenie zraniteľnosti, stanovenie a implementáciu adaptačnej stratégie (ciele, programy, akčný plán, indikátory). V závere je daný prístup ilustrovaný na konkrétnych príkladoch z praxe.

Pavol Stano je pracovníkom Oddelenia stratégie a územného rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja. V rámci pracovnej činnosti sa venuje primárne rozvoju témy zmeny klímy a potreby adaptácie kraja na jej negatívne dôsledky. V nadväznosti na tému zmeny klímy sa venuje koncepčnému rozvoju environmentálnej výchovy a vzdelávania v BSK, podpore budovania ekocentier a rozvoju ekoturizmu.

Peter Jesenský pracuje na Oddelení stratégie a územného rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja. Je odborným pracovníkom pre rozvoj vidieka a udržateľnej dopravy. Zároveň je koordinátorom Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka, ktorá už tretí rok podporuje okrem iného aj realizáciu adaptačných opatrení na území Bratislavského kraja.

Adaptačné nástroje regionálnej samosprávy na príklade Bratislavského samosprávneho kraja

Spoločná prezentácia sa bude zameriavať na koncepčné aktivity Bratislavského samosprávneho kraja v oblasti životného prostredia, zmeny klímy a environmentálnej výchovy s dôrazom na ich reálnu implementáciu v praxi. Druhá časť prezentácie bude venovaná možnostiam financovania adaptačných opatrení s dôrazom na predstavenie Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka, príkladov dobrej praxe a aktuálnemu nastaveniu novej výzvy.

Jana Cicmanová vyštudovala Fakultu chemickej a potravinárskej technológie na STU v Bratislave a získala tiež titul MSc Udržateľný rozvoj a klimatické zmeny na De Montfort University v UK. Od roku 2006 pracuje ako projektový manažér a od roku 2016 ako koordinátorka projektov a kampaní v Energy Cities – Európskej asociácii miest v energetickej tranzícii – ktorá má vyše tisíc členských miest z 30 krajín a ktorá koordinuje európsku iniciatívu Dohovor primátorov a starostov.

Európska politika v oblasti energetiky a klímy a jej vplyv na mestá, obce a regióny

Predstaví aktuálne Európske politiky v oblasti energetiky a klímy, výzvy, ktorým budú čeliť mesta a regióny aj v nadväznosti na budúce programovacie obdobie 2021 – 2027.

Natália Šovkoplías je projektová manažérka ÚMS a CITENERGO, vyštudovala Fakultu biológie Kyjevskej štátnej univerzity Tarasa Ševčenka a získala titul Mgr., následne absolvovala Postgraduálne štúdium Plánovanie a manažment v životnom prostredí na Akademii Istropolitana v Bratislave. Od roku 2008 pracuje ako projektový manažér v Únii miest Slovenska a od roku 2015 koordinuje činnosť Národnej Platformy Dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike, členka MV pre OP Kvalita životného prostredia.

Aktivity Národnej platformy Dohovoru primátorov a starostov pre klímu a energiu

Predstaví aktivity Národnej platformy Dohovoru primátorov a starostov pre klímu a energiu zamerané na zvyšovanie energetickej efektívnosti a skvalitňovanie poskytovania energetických služieb v slovenských mestách, ako aj na adaptačné opatrenia v súvislosti so zmenami klímy.

Ingrid Konrad študovala architektúru a urbanizmus v Bratislave a vo Viedni. Od roku 1991 do roku 2005 prednášala na Fakulte architektúry TU Viedeň o vzťahu architektúry a verejného priestoru, urbanizmus a krajinné plánovanie. So svojou architektonickou kanceláriou pôsobila od roku 1991 vo Viedni a neskôr od roku 2006 aj v Bratislave. Popri realizáciách sa venovala aj problematike rozvoja miest Viedeň a Bratislava v dokumentárnom filme Brány do mesta. Od roku 2011 je hlavnou architektkou hlavného mesta SR Bratislavy.

Prejavy zmeny klímy sú výzvou na zmenu paradigmy v rozvoji mesta

Plánovanie rozvoja mesta sa v minulosti riadilo rôznymi víziami a princípmi. Dnes stojíme pred úlohou v prvom rade prezentovať mestá ako priestor pre zdravý a spokojný život ich obyvateľov. Najväčšou výzvou v tomto smere sú dôsledky zmeny klímy, ktoré sa prejavujú s veľkou razantnosťou a nachádzajú nás nepripravených. Dnes sa musia spojiť všetci, čo majú čo hovoriť do rozvoja mesta, nielen architekti a urbanisti. Už nestačí diskutovať o tom, akú rolu má nezastavaný prírodný priestor, ako dôležitý je strom v meste a čo je to vegetačná strecha alebo čo prinášajú v zastavanom území vodozadržné opatrenia – dnes ich musíme realizovať. A mesto plánovať v prvom rade z pohľadu rozvoja nezastaviteľného priestoru, nie naopak.

Michal Šutriepka pôsobí na Ministerstve životného prostredia SR ako vedúci oddelenia programovania a monitorovania na odbore riadenia programov (sekcia environmentálnych programov a projektov). V rámci svojej práce sa, okrem iných činností, podieľal aj na príprave Operačného programu Kvalita životného prostredia. Spolu so svojimi kolegami spolupracuje na príprave výziev, ako aj ďalších dokumentov potrebných pre implementáciu tohto programu.

Možnosti financovania vodozadržných opatrení v mestách a v obciach v rámci OP Kvalita životného prostredia

Jednou z možností podpory projektov zameraných na adaptačné opatrenia na zmenu klímy je v programovom období 2014 – 2020 využitie Operačného programu Kvalita životného prostredia. V rámci tohto programu bola dňa 20. 4. 2018 vyhlásená výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP zameraná na vodozadržné opatrenia v urbanizovanej krajine (v intraviláne obcí) s alokáciou vo výške 17 mil. € zo zdrojov EÚ. Cieľom podpory budú projekty zamerané na udržanie vody v mestskom prostredí, čím sa prispeje k lepšej kvalite života miestnych obyvateľov.